

Forholdsmæssighed, ikke kan blive staaende alene ved Forholdstalsvalg i Amtskredse. De maa gaa videre og forbinde Suppleringsystemet dermed. Jeg saa forleden Dag i „Berlingske Tidende“ en Artikel, der gik ud paa, at Forholdstalsvalg i Amtskredse vilde være betydeligt bedre end Forholdstalsvalg i Forbindelse med Valg i Enkeltmandskredse, naar man til Valg i Amtskredse føjede en ringe Supplering. Hvor ringe den skal være, for at man kan naa til fuld matematisk Forholdsmæssighed, afgør netop Forholdstalsvalgets Tilfældigheder.

Skal vi have fuld matematisk Forholdsmæssighed, er der neppe andre Veje at gaa end disse 3: enten at gøre Landet til en eneste Valgkreds og stemme paa Lister over 113, 114 eller 120, eller hvor mange det nu bliver — det System vil neppe nogen foreslaa eller ønske gennemført —, eller at gennemføre Forholdstalsvalg i Forbindelse med Valg i Enkeltmandskredse og fuld Supplering — derpaa gik det Forslag ud, som jeg tillod mig at skitsere i 1909—10 — eller ogsaa at gennemføre Forholdstalsvalg i Amtskredse med fuld Supplering. At denne Supplering maaske i Regelen ikke vil blive saa stor som Supplering ved Valg i Enkeltmandskredse, er muligt, men det ved for øvrigt ingen paa Forhaand. Skal vi have Amtskredse, bliver der ret faa Kredse, 21, saa vidt jeg husker. Der vil blive et meget stort Stemmespild, og Forholdstalsvalgmaadens Tilfældigheder vil kunne komme til at spille en meget stor Rolle; der vil i visse Tilfælde kunne kræves et ret stort Antal Suppleringskandidater for at naa til fuld matematisk Forholdsmæssighed. Vil man ikke en af disse Veje, vil man ikke forsøge, hvad jeg endnu ikke har set nogen anbefale, heller ikke Højre, at skabe sig Sikkerhed og Garanti for fuld matematisk Forholdsmæssighed, ja, saa maa man gaa til Valg i Amtskredse med Supplering eller til Forholdstalsvalg i Forbindelse med Valg i Enkeltmandskredse med Supplering, i begge Tilfælde en begrænset Supplering, og jeg ser ikke, naar man vælger dette sidste System, at det kan udføres væsentlig anderledes, end det er gjort i det foreliggende Forslag.

Det ærede Medlem fra Skelskør (R. Andersen) gjorde enkelte Indvendinger derimod, som jo vil blive drøftet i det Udvalg, der formentlig bliver nedsat. Paa enkelte Punkter kan jeg være enig med det ærede Medlem, paa enkelte kan jeg ikke dele hans Betæneligheder. Saa var

der nogle Punkter, som det ærede Medlem henstillede til Overvejelse, uden at han dog paa dette Tidspunkt vilde udtale sig for, at en Forandring var nyttig. Han henstillede, at man overvejede Spørgsmaalet om Omvalg. Jeg skal dertil bemærke, at for mig staaer det saaledes, at Omvalgssystemet ikke lader sig forbinde med det her foreliggende System, det forekommer mig umuligt, ellers skulde vi ikke have noget imod det. Vi fra vor Side har altid været Tilhængere af Omvalg, og i Forbindelse med det gammelkendte System: Valg i Enkeltmandskredse uden Supplering, er det ogsaa i høj Grad naturligt. Om saa Omvalget skulde være bundet eller frit, er noget, vi kunde have drøftet. Men Omvalg forekommer mig, som sagt, ikke egnet til at forbindes med dette System, jeg synes nemlig ikke, at noget Parti efter dette System har nogen Interesse i at sikre et andet Parti et eller flere Mandater. Hvis man nemlig indfører Omvalg, saa hjælper man dette andet Parti til muligvis at naa op over den Repræsentation, som det har fuldt matematisk forholdsmæssigt Krav paa. Men hvis et Parti ved Valgene i de 120 Kredse faar flere Mandater, end der rent matematisk forholdsmæssigt vilde tilkomme det ud af 140, saa bliver der jo færre Fordelingskandidater til Raadighed for ens eget Parti. Det kan da umuligt være formaalstjenligt at hjælpe et andet Parti til flere Kandidater, end det kan skaffe sig ved egen Hjælp, naar det vil komme til at gaa ud over ens eget Parti. Man har saa sagt: Der vil jo kunne træffes visse Aftaler med Nabokredsen; hvor man f. Eks. ved, at et Parti har i en Kreds et lignende Mindretal som et andet har i Nabokredsen, kan man slaa sig sammen, Stemmerne kan gaa omtrent lige op. Ja, jeg ved ikke, hvad der kan udforme sig af den Art i Livets Praksis, og denne Mulighed er jo rent teoretisk aaben, men praktisk set tror jeg, man meget hurtigt, hvis man prøver paa noget saadant, vil blive ked deraf, og praktisk tror jeg, at intet Parti som Helhed vil synes godt derom. For lad være, at man rent lokalt kan tilvinde sig en lille Fordel ved en saadan Naboalliance: Partiet som Helhed vil udsætte sig for at tabe derved.

Det er efter min Mening en Fordel ved det her foreslaede Valgsystem, at det udelukker Alliancer. Der kan være delte Meninger derom, det ved jeg jo, jeg har set det fremsat, men saa vidt jeg skønner, vil Valgalliancer ved dette System i alt væsentligt være udelukkede. Man har